

metoder for å øke
VERDIEN AV TRE

HVA ER DETTE HEFTET?

Kystfylkene var tilbake i tid tilnærmet avskoget. Industrialiseringa både i Norge og Europa krevde tømmer, og ble eksportert i stor skala. Etter dette startet en storstilt skogreisning - for å sikre ressurser for framtidige generasjoner. På tross av at samfunnet og måten vi forholder oss til skogressursen har endret seg betydelig, er denne framtiden nå. Hva som skal tas ut til videreforedling, og hvordan vi skal gjøre dette, må være kunnskapsbasert og bærekraftig. Kompetansen må deles av de som innehar den.

I dag står verden i en spesiell situasjon, hvor vi må erstatte fossilbaserte materialer og energikilder med fornybare ressurser. Økt bruk av tre på riktig måte kan kutte våre klimagassutslipp. Slik kan skog- og trenæringen bidra positivt. Med de forutsetningene vi har, hvordan optimaliserer vi beste praksis?

Vi streber etter å opplyses om alle fasetter innenfor skog og trenæringens rolle, og verdien av tre fra historisk perspektiv, til nåtid og fremtid. Vår metodikk ønsker å favne bredt, for å øke kompetanseheving og kunnskapsoverføring for videreforedling av norske treressurser. Gjennom denne tilnærmingen vil vi løfte potensialet for en helhetlig og kunnskapsbasert forståelse av verdikjeden. Slik håper vi å ha skapt et verktøy som kan legge til rette for å forløse muligheter innenfor en mer bærekraftig verdiskaping av treressursen - for alle med en relasjon til skog- og trenæringen.

Dette heftet byr på åtte metoder for å øke verdien til tre. Som opplevelse og materiale - i bygg og produkter av alle slag.

METODEOVERSIKT

"VERDIEN AV TRE". Seminarkonsept for verdikjedeutvikling.

LOMMEMETODIKK. Samling av aktører, regionale utviklingsprosjekter for sammenhengende verdikjeder.

FORRETNINGSMODELLER. Gjelder for samarbeidsprosjekter mellom bedrifter og i bedriftsnettverk.

SKOGSTUR. Kunnskapsdag - fra skog til videreforedling.

FNS BÆREKRAFTSMÅL I KYSTSKOGBRUKET. Workshopmal.

FRAMTIDSVERKSTED. Et arbeid i perspektiver.

VERDIKJEDEDIALOG. Kartlegge aktører og produkter for lokal involvering i større byggeprosjekter i tre.

SKOGENS TENKETANK. Veien videre.

Når kan de brukes?

Det er krevende å utvikle nye løsninger og produkter.

Tverrfaglige team og bedrifter med ambisjoner og kompetanse vil til enhver tid ha behov for...

Å treffes

Å forstå

Å lære

Å utforske

Å utvikle

Å koble sammen

...det er dette vårt metodehefte skal bidra til!

“VERDIEN AV TRE” - FRA SKOG TIL PRODUKT

Dette er en seminarform med mål om å øke ulike aktuelle aktørers forståelse for egen rolle i verdikjeden, og hvilke muligheter sammenheng med andre i næringa kan gi. Vi skaper en arena hvor leddene i verdikjeden kan møtes for samarbeid. Seminaret kan gjerne inkludere workshops presentert i dette heftet. Se også eksempler på temaer man samler verdikjedeaktører om, på vår nettside.

Hvordan definerer vi verdien av tre?

Lommemetodikk - samling av aktører - regionale utviklingsprosjekter for sammenhengende verdikjeder

Tre til fire bedrifter i verdikjeden jobber sammen om konkrete mål for nyutvikling eller et bestemt tema i samspill med en ekspert, designer, arkitekt eller forsker i utvalgt fagområde. Å utvikle nye produkter er krevende og forutsetter kontinuitet, målrettet satsing og fokusert samarbeid. Å definere seg i en “lomme” med dyktige regionale partnere kan gi resultater.

Forretningsmodeller - for samarbeidsprosjekter

Skal styrke hver bedrifts posisjon og potensiale for inntjening. Mange gode produkter og ideer som utvikles i fellesskap kan stoppe opp på grunn av uklare forretningsmodeller, rettigheter o.l. Det kan være nyttig å ta kontakt med regionalt kontor hos Innovasjon Norge og benytte deres tverrfaglige kompetanse på metoder for å øke utvikling av enkle og mer komplekse forretningsmodeller. Du kan se opptak av de digitale seminarene fra “Verdien av tre” ved å skanne QR-koden under.

Hamran Hamran Hamran Hamran Ha Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran

Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Ha Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran Hamran

SKOGSTUR - KUNNSKAPSDAG - FRA SKOG TIL VIDEREFOREDNING

Gjennom skogturen kan man bli kjent med de regionale treressursene og nettverket - og lære av de som har kunnskap om skogen, om prosessen rundt virket og om videreføringen. Dagen byr på kunnskapsdeling og praktisk kjennskap til hele verdikjeden fra rot til produkt.

Hvordan bør en arkitekt eller designer tenke i bestilling og utforming av hus og møbler - om de vil bruke kortreist norsk tre av ulike slag?

FN'S BÆREKRAFTSMÅL I KYSTSKOGBRUKET

Hvordan er FNs 17 bærekraftsmål aktuelle for næringa? Hvordan ønsker næringa å spille en rolle i å bidra til måloppnåelser, og er det noen mål man i dag bidrar negativt på?

Gå gjennom alle målene; Kan nye markeder og roller oppstå i lys av bærekraftsmålene gjennom verdikjeden? Kan nye behov og målgrupper melde seg?

Analysen kan gi åpning eller behov for:

- nye produkter, tjenester eller systemer
- ressurstilgang, ny kunnskap og interne betingelser
- nye samarbeidspartnere

Hvordan kan et samarbeid styrke samtlige involverte?
Kan vi dra forskjellig nytte av dette, og hvordan vil et samarbeid påvirke vår posisjon?

FRAMTIDSVERKSTED

Skogbruket har tradisjon for å se generasjoner framover, og iverksette grep for å ivareta fremtiden slik man forespeilet den. Kan vi ta tilbake noe av denne tenkninga i nyutvikling og arbeid med å finne løsninger for det grønne skiftet? Klarer vi å gi våre satsinger mer forutsigbarhet og sammenheng til andre drivkrefter i samfunnet?

Målet med Kystskogbrukets Framtidsverksted er å trekke lange linjer både framover og bakover i tid, for å undersøke hvilke nye veier som kan være riktige å gå med egen industri og næring – og få inspirasjon til å tenke nye muligheter og samarbeid på tvers av sektorer og i verdikjeden.

De innledende foredragene i Framtidsverkstedet skal hjelpe til å utvide perspektivene både bredt og langt, samtidig avslutter vi med ønsket om å finne fokus for konkrete prosjektideer og tema å ta med videre.

Innledende foredrag til Framtidsverksted:

- Skog og tre som kilder til innovasjon og utvikling, situasjonsbilder for framtida: hva, hvordan og hvorfor?
- Tilbakeblikk på skogens historiske betydning for stedsutvikling og innovasjon
- Skogen og ressurstilgang de neste 100 år - sikre og usikre verdier, hvordan kan vi påvirke?
- Bioøkonomisatsing fellestenking med andre sektorer innenfor bioøkonomien

Verksteddel 1: Hvilke muligheter og utfordringer kan disse langsiktige perspektivene gi skog- og treindustrien med tanke på tverrfaglig samarbeid, investeringer og utvikling av markeder? Arbeid i grupper. Lag framtid-scenarioer frem mot de neste 100 år.

Verksteddel 2: Strategier for de neste 5 år, hvilke steg kan være interessante å ta for din bedrift eller virksomhet, sett i lys av de langsiktige perspektivene? Nye og gamle prosjekter sees i sammenheng oppsummeres som «veikart» for hver gruppe.

VERDIKJEDEDIALOG

Hvordan kan både byggherre/utbygger, entreprenør, arkitekt, leverandører og industri arbeide mot felles visjon for et bygg, og starte planlegging og rigging av produksjon og leveranse i tide?

En byggeprosess må ta stilling til materialvalg ved start, om det er aktuelt å benytte tre. Når dette valget er tatt kan verdikjededialogen starte. Prosessen starter med kartlegging og analyse av det som finnes av aktører og miljøer i lokalmiljøet eller regionen.

Hvilke produkter leveres og av hvem? Hvor kommer råmaterialene fra? Sett dem opp i verdikjedematrise for å se sammenhenger. Høyere ferdigstilling av elementer, fokus på montasje og miljø er viktig. For å verken bli for urealistisk eller for pragmatisk, gjelder det å lage en forskningsplan, definere en kultur og en prosess for prosjektet.

Suksesskriterier: holde fokus, holde prosessen slank, ha disiplin og agenda i møtene og trekke de riktige kreftene på riktig tidspunkt.

Tips:

- Finn dine dyktige samarbeidspartnere
- Hva skal løses?
- Hvem bør være med og når skal de komme inn?
- Hvordan skal vi arbeide? -økonomi
- Hva skal være vårt felles verdigrunnlag og plattform for prosjektet?
- Hvor lenge kan vi holde en åpen søkende prosess før kontrakter låser løsning?
- Hvilke løsninger finnes, og hva kan egne seg best for vårt prosjekt?

Denne metodikken og tipsene er utviklet spesifikt i samarbeid med Helen & Hard Arkitekter.

VEIEN VIDERE... SKOGENS TENKETANK?

Ofte kan det være forvirrende å vite hvilke stemmer man skal man lytte til i samfunnet. Konseptet for skogens tenke-tank er en åpen dialogbasert refleksjon rundt utfordringer og muligheter ved skogen. Hvordan skogen påvirker samfunnet og hvordan samfunnet påvirker skogen.

Kan vi stille de store spørsmålene og ha et panel som gjenspeiler samfunnets refleksjoner?

Målet er å få en bedre forståelse for forskjellige synspunkt og hvordan næringen bør utvikle seg mest mulig hensiktsmessig med hensyn til dagens globale utfordringer.

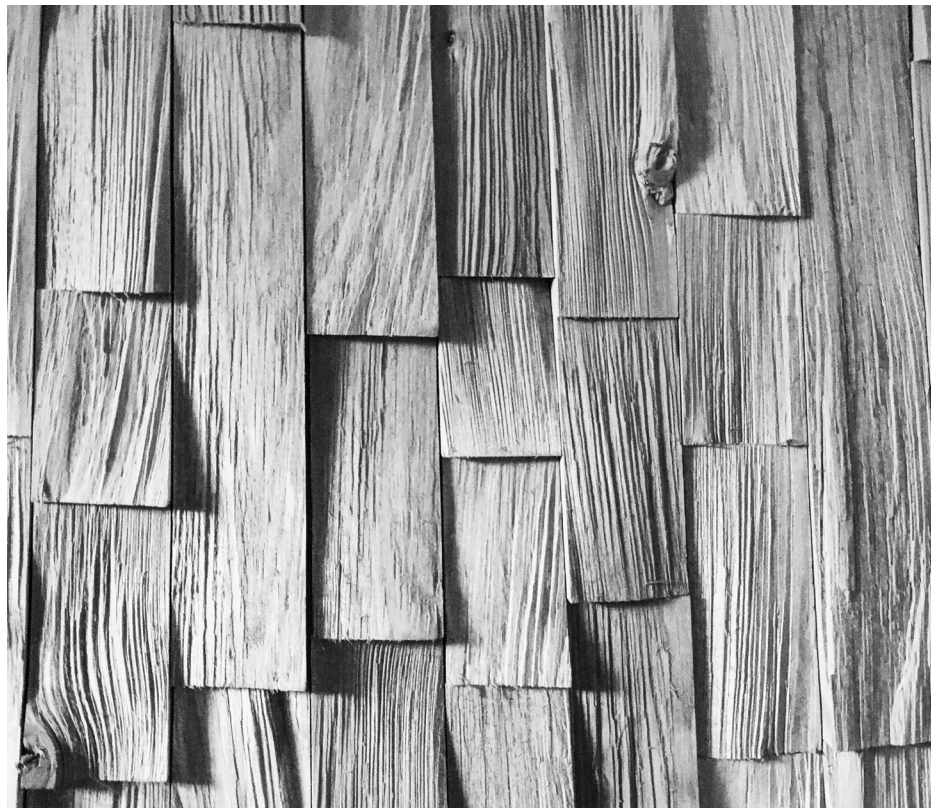

**Verdien
av
tre**

Kyst **skogbruket**

Kystskogbruket er et samarbeid som jobber for at potensialet i skognæringa langs kysten skal realiseres. Alle kystfylkene fra Finnmark i nord til Agder i sør er med.

Utarbeidet av: Kristin Støren Wigum og Camilla Aurora Bersvendsen
Alle foto: Camilla Aurora Bersvendsen
Redigering: Andrea Gamst
Produsert av Kystskogbruket i samarbeid med Myldring

Vil du vite mer om Kystskogbruket, gå inn på våre nettsider:
www.kystskogbruket.no